

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“АНГЛІЙСЬКА ДІЛОВА МОВА”

*(для спеціалістів
напряму “Економіка і підприємництво”
спеціальності “Фінанси”)*

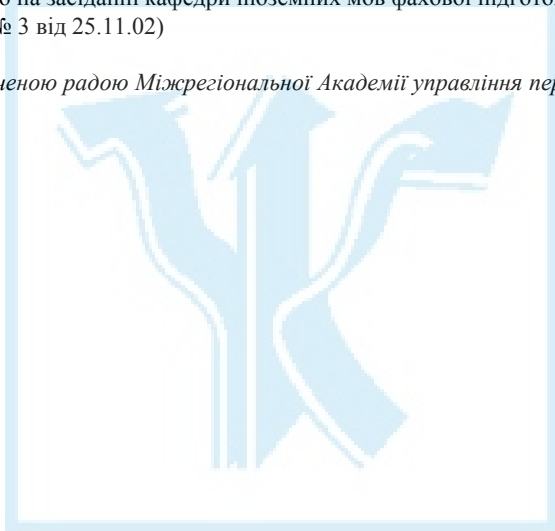
МАУП

Київ 2003

Підготовлено кандидатом педагогічних наук, завідувачем кафедри іноземних мов фахової підготовки *Л. В. Сакун*

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов фахової підготовки (протокол № 3 від 25.11.02)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Сакун Л. В. Навчальна програма дисципліни “Англійська ділова мова” (для спеціалістів напряму “Економіка і підприємництво” спеціальності “Фінанси”). — К.: МАУП, 2003. — 16 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Англійська ділова мова”, вказівки до самостійної роботи студентів, форми поточного та підсумкового контролю, вимоги до іспиту, питання до іспиту, контрольні завдання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2003

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Економіка є основним індикатором глобальних змін, що відбуваються у нашому суспільстві в усіх сферах. Розвинена економіка дає змогу створити благополучне суспільство, у якому люди житимуть і працюватимуть для задоволення своїх і суспільних інтересів.

Ми прагнемо придбати товари і послуги, що асоціюються з пристойним чи високим рівнем життя. Ми також наділені певними здібностями й оточені матеріальними благами — природними і похідними.

Мета курсу “Фінанси” англійською мовою — якісна підготовка фахівця у професійній сфері на основі світового досвіду, постійне навчання навичкам читання і розуміння англійської літератури у контексті сучасного життя і сфери економіки.

Основні завдання:

- ознайомити майбутнього фахівця з новітніми досягненнями в економічній науці;
- навчити вільно орієнтуватися у сучасному інформаційному потоці з метою удосконалення своїх умінь і навичок;
- удосконалити комунікативні уміння і навички англійською мовою при спілкуванні на професійні теми;
- підготувати майбутнього фахівця до наукової діяльності, продовження освіти у сфері економіки.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН вивчення дисципліни

“АНГЛІЙСЬКА ДІЛОВА МОВА”

№ пор.	Назва теми
1	Типи економік (Types of economies)
2	Аналіз ринків: попит та пропозиція (Market analysis: supply and demand)
3	Ринкова система і п'ять фундаментальних питань (Market system: five fundamental questions)
4	Економічні функції уряду (Economic function of government)
5	Національний дохід, зайнятість і фискальна політика (National output: employment, fiscal policy)

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни
“АНГЛІЙСЬКА ДІЛОВА МОВА”

Практичні заняття

Тема 1. Типи економік (Types of economies)

Мета: дати уявлення про типи економік.

Питання до обговорення

1. Відкрита економіка (Open economy).
2. Закрита економіка (Closed economy).
3. Прикладна економічна наука (Applied economics).
4. Ринкова економіка (Market economy).

Література: а) основна [1–4; 6–8; 13; 14; 16–20];
б) додаткова [6; 11; 12; 16; 21–29]

Тема 2. Аналіз ринків: попит та пропозиція (Market analysis: supply and demand)

Мета: дати уявлення про аналіз ринків.

Питання до обговорення

1. Закон пропозиції (Law of supply).
2. Закон попиту (Law of demand).
3. Індивідуальний попит (Individual demand).
4. Фактор попиту (Demand factor).

Література: а) основна [1–4; 6–8; 13; 14; 16–20];
б) додаткова [6; 11; 12; 16; 21–29]

Тема 3. Ринкова система і п'ять фундаментальних питань (Market system: five fundamental questions)

Мета: дати уявлення про ринкову систему.

Питання до обговорення

1. Порушення ринкового механізму (Market failure).
2. Ринкова система (Market systems).

Література: а) основна [1–4; 6–8; 13; 14; 16–20];
б) додаткова [6; 11; 12; 16; 21–29]

Тема 4. Економічні функції уряду (Economic function of government)

Мета: дати уявлення про економічні функції уряду.

Питання до обговорення

1. Законний платіжний засіб (Legal tender).
2. Мультиплікатор збалансованого бюджету (Balanced budget multiplier).
3. Нагромадження капіталу усередині країни (Domestic capital formation).
4. Збалансований річний бюджет (Annually balanced budget).

Література: а) основна [1–4; 6–8; 13; 14; 16–20];
б) додаткова [6; 11; 12; 16; 21–29]

Тема 5. Національний дохід, зайнятість і фіскальна політика (National output: employment, fiscal policy)

Мета: дати уявлення про національний дохід.

Питання до обговорення

1. Класична теорія зайнятості ресурсів (Classical theory of employment).
2. Рівень зайнятості (Employment rate).
3. Фіскальна політика (Fiscal policy).
4. Контроль над заробленою платою і цінами (Wage-price controls).
5. Обсяг національного виробництва (National output).
6. Особисті споживчі витрати (Personal consumption expenditures).
7. Особисті заощадження (Personal savings).
8. Особистий дохід (Personal income).

Література: а) основна [1–4; 6–8; 13; 14; 16–20];
б) додаткова [6; 11; 12; 16; 21–29]

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Вагомою складовою фундаментальної підготовки студентів є активне запровадження в систему освіти самостійної теоретичної і практичної роботи студентів, методичних рекомендацій до написання рефератів, а також бібліографічних показників наукової, науково-методичної і художньої літератури.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;

- виконання ситуаційних задач, завдань і вправ у позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих питань;
- підготовку доповідей та рефератів англійською мовою;
- самостійне вивчення окремих питань тем курсу;
- огляд рекомендованої літератури англійською мовою.

ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль знань здійснюється щомісяця шляхом тестування за вивченими темами курсу.

Підсумковий контроль знань здійснюється наприкінці семестру за умови позитивних оцінок поточного контролю шляхом проведення усного (письмового) іспиту.

Екзаменаційна картка містить одне теоретичне питання і два практичних завдання, що передбачають:

- читання та переказ тексту відповідного напрямку;
- пояснення деяких термінів;
- вільну бесіду на запропоновану тему курсу.

Як творче завдання рекомендується підготувати реферат англійською мовою за весь спецкурс “Англійська ділова мова”.

ВИМОГИ ДО ІСПИТУ

1. Прочитати оригінальний текст обсягом 2500 друкованих знаків. Відповісти на запитання до тексту. Показати вміння складати запитання.

2. Усно перекласти текст з української мови на англійську (за тематикою, визначеною для кожного етапу навчання). Обсяг перекладу — 15 речень.

3. Зробити усне повідомлення обсягом 10–15 речень за широким спектром тем, вивчених впродовж цього семестру. Монологічне висловлювання обов’язково повинно включати лексико-граматичний матеріал, засвоєний протягом семестру, відповідати мовним нормам, бути логічним і послідовним.

Час на підготовку — 1 академічна година.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Відкрита економіка (Open economy).
2. Закон попиту (Law of demand).

3. Закон пропозиції (Law of supply).
4. Законний платіжний засіб (Legal tender).
5. Закрита економіка (Closed economy).
6. Збалансований річний бюджет (Annually balanced budget).
7. Індивідуальний попит (Individual demand).
8. Класична теорія зайнятості ресурсів (Classical theory of employment).
9. Контроль над заробленою платою і цінами (Wage-price controls).
10. Мультиплікатор збалансованого бюджету (Balanced budget multiplier).
11. Нагромадження капіталу усередині країни (Domestic capital formation).
12. Обсяг національного виробництва (National output).
13. Особистий дохід (Personal income).
14. Особисті заощадження (Personal savings).
15. Особисті споживчі витрати (Personal consumption expenditures).
16. Порушення ринкового механізму (Market failure).
17. Прикладна економічна наука (Applied economics).
18. Ринкова економіка (Market economy).
19. Ринкова система (Market systems).
20. Рівень зайнятості (Employment rate).
21. Суспільні блага (Public goods).
22. Фактор попиту (Demand factor).
23. Фіскальна політика (Fiscal policy).
24. Змішані економічні системи (Mixed economics).
25. Активне сальдо торгового балансу (Trade surplus).
26. Бюджетний дефіцит (Budget deficit).
27. Зовнішньоторговельний дефіцит (Trade deficit).
28. Зовнішній борг (External debt).
29. Командна економіка (Command economy).
30. Економічна політика (Policy economics).

КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Варіант 1

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську та поставте запитання до нього.

ECONOMIC SYSTEMS

There are a number of ways in which a government can organize its economy and the type of system chosen is critical in shaping environment in which businesses operate. An economic system is quite simply the way in which a country uses its available resources (land, workers, natural resources, machinery etc.) to satisfy the demands of its inhabitants for goods and services. The more goods and services that can be produced from these limited resources, the higher the standard of living enjoyed by the country's citizens.

THERE ARE THREE MAIN ECONOMIC SYSTEMS:

Planned economics

Planned economies are sometimes called “command economies” because the state commands the use of resources (such as labour and factories) that are used to produce goods and services, as it owns factories, land and natural resources. Planned economies are economies with a large amount of central planning and direction, when the government takes all the decisions. The government decides production and consumption. Planning of this kind is obviously very difficult, very complicated to do, and the result is that there is no society, which is completely a command economy. The actual system employed varies from state to state, but command or planned economies have a number of common features.

Firstly, the state decides precisely what the nation is to produce. It usually plans five years ahead. It is the intention of the planners that there should be enough goods and services for all.

Secondly, industries are asked to comply with these plans and each industry and factory is set a production target to meet. If each factory and farm meets its target, then the state will meet its targets as set out in the five-year plans. You could think of the factory and farm targets to be objectives, which, if met, allow the nation's overall aim to be reached. A planned economy is

simple to understand but not simple to operate. It does, however, have a number of advantages:

- Everyone in society receives enough goods and services to enjoy a basic standard of living.
- Nations do not waste resources duplicating production.
- The state can use its control of the economy to divert resources to wherever it wants. As a result, it can ensure that everyone receives a good education, proper health care or that transport is available.

A major problem faced by command or planned economies is that of deciding what to produce. Command economies tend to be slow when responding to changes in people's tastes and fashions. Planners are likely to under-produce some items, as they cannot predict changes in demand. Equally, some products, which consumers regard as obsolete and unattractive, may be overproduced. Planners are afraid to produce goods and services unless they are sure substantial amounts will be purchased. This leads to delays and queues for some products.

2. Лексико-граматичний аналіз тексту.

Варіант 2

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську та поставте запитання до нього.

MARKET ECONOMICS

The best examples of this type of economy are to be found in small South-East Asian states like Hong Kong and Singapore, though even they are not pure examples of market economies. Even they contain some businesses owned and run by the state.

In a true market economy the government plays no role in the management of the economy, the government does not intervene in it. The system is based on private enterprise with private ownership of the means of production and private supplies of capital, which can be defined as surplus income available for investment in new business activities. Workers are paid wages by employers according to how skilled they are and how many firms wish to employ them. They spend their wages on the products and services they need. Consumers are willing to spend more on products and services, which are favoured. Firms

producing these goods will make more profits and this will persuade more firms to produce these particular goods rather than less favoured ones.

Thus, we can see that in a market economy it is consumers who decide what is to be produced. Consumers will be willing to pay high prices for products they particularly desire. Firms, which are privately owned, see the opportunity of increased profits and produce the new fashionable and favoured products. Such a system is, at first view, very attractive. The economy adjusts automatically to meet changing demands. No planners have to be employed, which allows more resources to be available for production. Firms tend to be highly competitive in such an environment. New advanced products and low prices are good ways to increase sales and profits.

Since all firms are privately owned they try to make the largest profits possible. In a free market individual people are free to pursue their own interests. They can become millionaires, for example. Suppose you invent a new kind of car. You want to make money out of it in your own interests. But when you have that car produced, you are in fact moving the production possibility frontier outwards. You actually make the society better off by creating new jobs and opportunities, even though you become a millionaire in the process, and you do it without any government help or intervention. Not surprisingly there are also problems. Some goods would be underpurchased if the government did not provide free or subsidized supplies. Examples of this type of good and service are health and education.

There are other goods and services, such as defence and policing that are impossible to supply individually in response to consumer spending. Once defence or a police force is supplied to a country then everyone in this country benefits. A cornerstone of the market system is that production alters swiftly to meet changing demands. These swift changes can, however, have serious consequences. Imagine a firm, which switches from labour-intensive production to one where new technology is employed in the factory. The resulting unemployment could lead to social as well as economic problems. In a market economy there might be minimal control on working conditions and safety standards concerning products and services. It is necessary to have large-scale government intervention to pass laws to protect consumers and workers.

2. Лексико-граматичний аналіз тексту.

Варіант 3

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську та поставте запитання до нього.

MIXED ECONOMICS

Command and market economies both have significant faults. Partly because of this, an intermediate system has developed, known as mixed economies. A mixed economy means very much what it says as it contains elements of both market and planned economies. At one extreme we have a command economy, which does not allow individuals to make economic decisions, at the other extreme we have a free market, where individuals exercise considerable economic freedom of choice without any government restrictions. Between these two extremes lies a mixed economy. In mixed economies the government controls some resources whilst others are used in response to the demands of consumers. Technically, all the economies of the world are mixed: it is just the balance elements between market and planned elements that alters. Some countries are nearer to command economies, while others are closer to free market economies.

So, for example, Hong Kong has some state-controlled industry, while Cuba has some privately owned and controlled firms. The aim of mixed economies is to avoid the disadvantages of both offers. So, in a mixed economy the government and the private sector interact in solving economic problems. The state controls the share of the output through taxation and transfer payments and intervenes to supply essential items such as health, education and defence, while private firms produce cars, furniture, electrical items and similar, less essential products.

The UK is a mixed economy: some services are provided by the state (for example, health care and defence) whilst a range of privately owned businesses offers other goods and services. The Conservative government under Margaret Thatcher switched many businesses from being state-owned and controlled to being privately owned as part of its privatization programme. This has taken the UK economy further away from the planned system.

2. Лексико-граматичний аналіз тексту.

Варіант 4

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську та поставте запитання до нього.

ECONOMIC FORCES

Human wants are unlimited, but the resources necessary to satisfy those wants are limited. Thus, every society is faced with the identical problem, the problem of scarcity. Since there is not enough of everything to go around, everyone — individuals, business firms, and government — needs to make choices from among the things they want. In the process they will try to economize, to get the most from what they have. With this in mind we can define economics as the social science that describes and analyzes choices from among scarce resources to satisfy its wants. The need to choose is imposed on us by our income, wealth and ability to borrow.

The food you eat, the home you live in, the clothes you wear, and the way you spend your leisure time are all affected, in part, by economic forces. The study of economics will help you to live a fuller life. Economic forces also affect decisions in the world of business. The more you know about the subject, the better career decisions you will be able to make. The development of modern economics began in the 17th century.

Since that time economists have developed methods for studying and explaining how individuals, business and nations use their available economic resources. Large corporations use economists to study the way they do business and to suggest methods for making more efficient use of their employees, equipment, factories, and other resources. Economists have two ways of looking at economics and the economy. One is macro approach, and the other is the micro.

Macroeconomics is the study of the economy as a whole. Microeconomics is the study of individual consumers and the business firm. The resources that go into the creation of goods and services are called the factors of production. The factors of production include natural resources, human resources, capital and land. The price paid for the use of land is called rent. Rent becomes income to the owner of the land. Economists call the physical and mental effort that people put into the creation of goods and services labor or human resources.

The price paid for the use of labor is called wages. Wages represent income to workers, who own their labour. Capital is something created by peo-

ple to produce other goods and services. A factory, tools and machines are capital resources. The term capital is often used by business people to refer to money they can use to buy factories, machinery and other similar productive resources.

2. Лексико-граматичний аналіз тексту.

Варіант 5

1. Перекладіть текст з англійської мови на українську та поставте запитання до нього.

MARKET ECONOMIES

Market economies are directed by prices. Prices ration scarce resources, and they motivate production. As a general rule, the scarcer something is, the higher its price will be, and the fewer people will want to buy it. Economists describe this as the rationing effect of prices. Prices encourage producers to increase or decrease their level of output. Economists refer to this as the production-motivating function of prices. Prices send out “signals” to buyers and sellers, keeping the economy responsive to the forces of supply and demand.

In a free market economy, prices are determined by the interaction of the forces of supply and demand. Perfectly competitive markets are those in which many buyers and sellers, with full knowledge of market conditions, buy and sell products that are identical to one another. Demand is a consumer's willingness and ability to buy a product or service at a particular time and place. If you would love to own a new pair of athletic shoes but can't afford them, economists would describe that your feeling as desire, not demand. If, however, you had the money and were ready to spend it on shoes, you would be included in their demand calculations.

The law of demand describes the relationship between prices and the quantity of goods and services that would be purchased at each price. It says that all else being equal, more items will be sold at a lower price than at a higher price. The degree to which price changes affect demand will depend upon the elasticity of demand for a particular item.

If total revenue increased following a price decrease, demand would be elastic. If the price decrease led to a decrease in total revenue, the

demand for the item would be described as inelastic. The demand for some goods and services will be inelastic for one or more of the following reasons:

- They are necessities.
- It is difficult to find substitutes.
- They are relatively inexpensive.
- It is difficult to delay a purchase.

Sometimes things happen that change the demand for an item at each and every price. When this occurs, we have an increase or a decrease in demand. Supply, which is the quantity of goods or services that sellers offer for sale at all possible prices at a particular time and place, varies directly with price. In other words, at a higher price, more goods and services will be offered for sale than at a lower one, and vice versa. The price at which goods and services actually change hands is known as the equilibrium, or market price. It is the point at which the quantity demanded exactly equals the quantity supplied. Market price can be represented graphically as the point of intersection of the supply and demand curves. Shifts in demand or supply will affect market price. When everything else is held constant, an increase in demand will result in an increase in market price, and vice versa. Similarly, an increase in supply will result in a decrease in price, and vice versa. The market price is the only price that can exist for any length of time under perfect competition conditions. Perfect competition exists when the following conditions prevail: Buyers and sellers have full knowledge of the prices quoted in the market.

2. Лексико-граматичний аналіз тексту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Grant David and McLarty Robert. Business Basics.* — New York: Oxford University Press, 1995.
2. *International Management* by Andrian Pilbeam.
3. *Economics. Principles, problems and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue.* — McGraw-Hill Publishing Company, 1992. — B. 1. — 400 p.
4. *Economics. Principles, problems and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue.* — McGraw-Hill Publishing Company, 1992. — B. 2. — 400 p.

5. *English for Banking: Учебник* / Сост. Н. А. Самуэлян. — М., 1996.
6. *Just Enough Business Spanish / How to Get by and be easily understood.* Passport Books, Lexus, 1993. — Аксенова А. К.
7. *Macroeconomics* / Dolan Edwin G., Lindsey David E. — The Dryden press, 1991. — В. 2. — 446 p.
8. *Management* / Mescon Michael H., Albert Michael, Khedouri Franklin // Harper & Row, Publishers. — New York, 1992. — В. 1. — 700 p.
9. *Management* / Mescon Michael H., Albert Michael, Khedouri Franklin // Harper & Row, Publishers. — New York, 1992. — В. 2. — 700 p.
10. *Microeconomics* / Dolan Edwin G., Lindsey David E. — The Dryden press, 1990. — В. 1. — 402 p.
11. *Viney Peter, Viney Karen.* Handshake. A course in communication: Student's Book. — New York: Oxford University Press, 1996.
12. *Holett Vicki.* Business Objectives. — New York: Oxford University Press, 1998.
13. *Борисенко И. И., Евтушенко Л. И., Дейнеко В. В.* Английский язык в международных документах и дипломатической корреспонденции. — К.: Логос, 1999.
14. *Газеты*, новости по Интернету.
15. *Гринько Е. В.* Практикум по деловому английскому языку. — К.: МАУП, 2000. — 264 с.
16. *Дубкина М. Д., Галкина Л. В., Заседателева М. Л.* Деловая поездка за рубеж. — М.: Высш. шк., 1990.
17. *Латигіна А. Г.* Англійська мова міжнародного бізнесу та менеджменту: Навч. посіб. — К.: Вид-во КДТЕУ, 1999. — 257 с.
18. *Пыхова Н. Н.* Учитесь читать литературу по специальности. — М.: Высш. шк., 1989.
19. *Сақун Людмила.* English for business: Навч. підруч.: У 2 кн. — К.: Наук. світ, 2001.
20. *Шевелева С. А.* English on Economics: Textbook. — М.: Культура и спорт, ЮНИТИ, 1998. — 270 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Англійська ділова мова”	3
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Англійська ділова мова”	4
Самостійна робота студентів	5
Форми поточного та підсумкового контролю	6
Вимоги до іспиту	6
Питання до іспиту	6
Контрольні завдання	8
Список рекомендованої літератури	14

Відповідальний за випуск
Редактор
Комп’ютерне верстання

Н. В. Медведєва
Л. М. Гримасьська
Т. Г. Замура

МАУП

Зам. № ВКЦ-1475

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП